

tíðindablaðið sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurinn ©
Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurinn
Prent: P/f Pressan 1981

Stríðið ímóti yviringangi

oddagrein

BARDAGIN ímóti altjóða yviringangi hefur nú fingið eina bráða vend. Tað hendi týsnáttina, tá amerikansk hernaðarflogfør gjørdu álop á tveir býir í Libya. Við hesum álopið vildi USA gera vart við, at tað góðtekur ikki tann alsamt vaksandi altjóða yviringangin, sum amerikanar halda og siga seg hava prógv fyri, at libyski leiðarin, Mohamed Gadaffi stendur á odda fyri.

AFTANÁ at hava sett fleiri hóttanir fram um móttíktøk — eisini av hernaðarlígu slag — ímóti Libya, hefur USA nú gjørt álvara av hesi hóttan. Amerikanska stjórnin hefur ikki mett tað vera nóg mikið at seta í verk búskaparlig o.l. tiltøk ímóti Libya og hefur tí tikið til vápnini.

KRING allan heim hefur henda álvarssama hending lopið hvøkk á politikarar og stjórnir. Nógva lond fordøma amerikanska álopið, meðan onnur brúka meira varnar vendingar. Í USA haraftur-í-móti eru bæði republikanarar og demokratir og annars almenn-ingurin nøgd við avgerðina hjá Reagan forseta at leyva á Libya fyri á tann hátt at revsa Gadaffi, sum verður sagdur at standa á odda fyri yviringanginum, sum serstakliga hefur rakt amerikanska ar borgarar meint.

Tað er enn ógreitt, hvat er vorðið av libyska leiðaranum Gadaffi, aftaná álopið. Gitingar eru frammi um, at hann møguleiga hefur latið lív. Onnur leysatíðindi vilja vera við, at hann fyrireikar okkurt tiltak ímóti amerikanskum borgarum og áhugamáli.

Tað er greitt, at við hesum seinasta amerikanska álopinum er spenningurin í heiminum øktur — vit biða øll í óvissuni eftir at frætta, hvat nú fer at henda. Vit vita, at trýst elvir til mótrýst, og neyvan fara Gadaffi og hansara fylgisneytar at sita hendur í favn og yppa øksl. Ein avleiðingin av hesum amerikanska álopinum kann lætt verða, at altjóða yviringangurin, um so er, at hann veruliga er dirigeraður og stuðlaður av Gadaffi, fer at økjast, og at tað fyrst og fremst verða amerikanarar, sum fara at standa fyri skotum.

FLEST eru vit á einum máli um at stríðast ímóti yviringanginum, sum hefur vundið so nógv uppá seg, serstakliga á europeiska meginlandinum. Spurningurin er, hvussu vit, og um vit kunnu, basa hesum yviringangi.

HERNAÐARLIG álop av slíkum slag, sum amerikanarar nú hava útint, eru ikki rætta leiðin at ganga, skulu vit hava nakrar vónir um at linka um spenningin í heiminum. Slík álop kunnu elva til uppaftur ræðuligari yviringang, og hevndin fær so ongan enda. Í seinasta enda kunnu tey vera spírín til eitt stórkríggj. Og tað ynskir eingin av okkum. Vit eiga ikki at leyva framav og seta eld í fjúsið og harvið birta uppundir hevndarhugin til uppaftur fleiri yviringangsatsóknir.

jamú

Heimurin kann bjargast — hóast alt

Okkurt galið

Tað er aktuelt í hesum døgum at tosa um heimsstöðuna, ikki minst mannarættindini, sum tíverri alsamt tykjast at verða traðkað undir fótum. Eygleiðandi eru tey flestu samd um, at okkurt munadygt beinan vegin má gerast, at demma upp fyri tí kovandi vónloysisflóalduni, sum sýnir seg breiðast í kjalarvorrinum á mentunarligari degeneratión, alt meðan tilhoyrandi harðskapur, m.a. sjónligur í terrori av ymiskum slag, fylgir við og nerver almennan tryggleika víða um.

Ikki nóg mikið við tað. Umframt samfelagsmoralin, ridlar samfelagsbúskapurin av álvara í stórum parti av heiminum. Hungursneyð, óstöðugleiki, grovir lónarógvnar, arbeiðsloysi og ófriður kunnu vera ábendingar um höttandi risaskræld.

Aftur at øllum hesum koma onnur óhugnalig vandamál, so sum eitrandi dalking, sannlíkindi fyri útrúdding av plantu og djórasløgum eins væl og hernaðardubbing gevandi møguleikar fyri altýðandi kjarnorkukríggi.

Hvat bagir? Er tað bara tey ytru ávaringarteknini, ella liggur eisini eitt-hvørt meira sum grund? Er kanska okkurt innari í menniskjunum deyð-komið av andligari undirmating, sum hefur slóðað fyri vaksandi rundvelting og villu, herjað av rólloysi, samtíðis sum sjálvt grundarlagið av tí sama er í ferð við at morlast, og virðismetingar og hugmyndir bresta eins og sápublórur?

Ljós í eygsjón

Hjálp krevst, bæði ytri og innari er hættislig kreppa,

so her kemur høvuðsspurningurin: hvat amboð, hvør kelda, hvør heilivágur er til taks?

Svarið fær sum vitiligt ikki verið annað enn átrúnin endurnýggjaður til nútíðina, í alneyðugum samstarvi við vísindunum.

Hvussu skjótt, tað fer tíðin at visa, men í heilunum á teimum ógvíslegu reimingunum koma rættvisi og heimsfriður. «Pubertetsárin» hjá eini spakuliga búandi mannaætt eru um at vera av. Gleðiboðskapurin í dag er, at tann nýggi heimurin, sum eftir hamskiðið stigvist kemur undan kavi, samstundis sum tann gamla skipanin óndansleppandi hoknar saman, byggir á forskriftirnar hjá Bahá'ulláh, stovnara Bahá'í Trúarinnar.

Skiftandi tíðarkrøv

Bahá'í, tann seinasta trúarlíga nýskaparin higartil, verður natúrliga endurskoðað eftir so og so nógvar øldir, tá tíðin hefur brúk fyri tí, gjøgnum komuna av religiønsgrundara, nett sum teir undanfarnu átrúarnir hvør aftan á øðrum eru vorðir til. Talan er um tann eina og sama elligamla átrúna, ið t.d. hefur gingið undir nøvnum Hinduisma, Judaisma, Zoroastrianisma, Buddhisma, Kristindómur og Islam. Felags fyri allar hesar útgávarnar er viðgerðin av kjarnaspurningum um veruleika og meining tilverunnar, stoyðandi tann moralska grundvøllin undir síðmenningini.

Sendiboð Guds, Profeturin, ið stovnar átrúna, skripar niður nakrar andligar og samfelagsligar setningar. Teir andligu eru altíð teir somu, tað

kann eitt nú peikast á lógina um kærleika til Gud og medmenniskjur. Kortini er tað ymiskt, hvussu reglurnar verða orðaðar, orsakað av, at menniskjan alla tíðina mennist. Hinar, tær samfelagsligu lógirnar, snúgva seg um búskap, undirvísingar-, arbeiðs- og rættarvirkisferti v.m., og hvørja ferð, Profetur stigur fram og ger nýggja trúgv, verða tær umsmíðaðar, tí tær víðvikja tingum, sum í heilum neyðturviliga eru fyri broytingum.

Semja og eind

Fanatisma, ið tvíheldur um egnu rætttrúgv og blindni hjá ódrvisi hugandi, má halda uppat fyrr ella seinni, hóast hon er enn og upp gjøgnum alla søguna hefur verið atvold til spjalding og kríggj. Bahá'í læran áleggur sínum viðhaldarum at avtaka hvønn einasta fordóm. Hon sigur tað til trúarsjálvrættvisi, at allar religiøsnir innihalda sannleikan, at religiøsar sannleiki heldur er relativur enn absoluttur, og skal tiskil fastast í mun til samtíðarinnar menningarstöði.

Bahá'í miðar ikki bert ímóti at fáa frið í lag, men fer so langt sum tað at vera karmur um fyrndardreymin Ríki Guds á jørðini, í hvørjum alt hatir er burtur, har næstrakræleiki av sonnum er galdandi, og allur knøtturin við javnbjóðis rættindum er gjørdur til bústað fyri øll fólkasløg, har ein og hvør skal kenna seg vælkomman í einum og hvørjum viðlandi.

Búi

Framhald av síðu 4

við tíðini, og altíð er í fremsta rað, eisini á tí øki, sum hendan framsýningin umboðar. Framsýningin ber prógv um, at Føroyar í dag teljast millum heimsins mest framkomnu lond.

Hvørki tað almenna ella tað privata kann koma uttanum, at taka hesi amboð í nýtshu, eins og vit eisini mugu læra okkum at brúka tey. Framsýningin er eitt avgjort larmál til ta gomlu stóru roknekaparbeiðni, sum í fríð og náðum varð ferd í vakrari hondschrift, álvarsaligari minni, stórarí respekt frá øllum síðum, og

eitt prógv um ta framtíð, sum longu í dag er veruleiki, har tað er datamond og fartur, sum myndar arbeiðið.

Jóngerð Purkhús vónaði, at framsýningin, sum sýnir tann nýggjasta útbúnað á marknaðinum, hvat víðvikur umsitingar-amboðum kann vera bæði vinnulivinum og almennari umsiting at gagni.

Síðani setti handilsmálaráðharrin framsýningina, samstundis sum hon ynskti sigtakerum, framsýningum og gestum góða eyðnu við tiltakinum.

»Fokus-kórið«

Í kvøld kl. 20 hefur kórið, sum skal lut-taka á »Færoerne í Focus« fráfaringarkonsert í Vesturkirkjunni, har ein partur av skránni hjá kórnum á Danmarks-tv-kanali verður framfardur. Túsamans eru 53 sangarar í kórnum, sum er undir leiðslu av Ólavi Hátún og Ólavi Jørgensen.